

34.ders (24.3.1989 tarihli ders notu)

Dersin amacı:

1. Mastarların kullanımının öğrenilmesi
2. Malum ve meçhul fiiller

الْقَلَمُ أَدَاةٌ لِلْكِتَابَةِ

El-kalemu edâtun li'l-kitâbeti.

Kalem, yazma aletidir. (Yazmaya mahsus bir alettir)

الطَّبَاشِيرُ مَادَّةٌ بَيَضَاءٌ أَوْ مُلَوَّنَةٌ لِلْكِتَابَةِ عَلَى السَّبُّورَةِ

Et-tabâşîru mâddetun beydâu ev mulevvenetun li'l-kitâbeti ale's-sebbûrati.

Tebeşir, tahtaya yazmaya mahsus beyaz veya renkli bir maddedir.

الْمَكْتَبُ طَاوِلَةٌ لِلْكِتَابَةِ عَلَيْهَا

El-mektebu tâviletun li'l-kitâbeti aleyhâ.

Sıra, üzerinde yazı yazmaya mahsus bir masadır.

الْمَكْتَبُ نَوْعٌ مِنَ الطَّاوِلَاتِ

El-mektebu nev'un mine't-tâvilâti.

Sıra, bir masa çeşididir.

أَثَاتٌ: أَشْيَاءُ الْبَيْتِ
Esâsun: Eşyâu'l-beyti
Ev eşyası (cins bildirir)

الْفِرَاشُ أَثَاتَةٌ لِلنَّوْمِ فِيهَا
El-fîrâşu esâsetun li'n-nevmi fihâ.
Yatak, içindede uyunulacak bir ev eşyasıdır. (İçinde uyumaya mahsus bir ev eşyasıdır)
Not: Biz Türkçede “yatağın içinde (fihâ) uyumak” olarak kullanırız, Araplar “yatağın üzerinde (aleyha)uyumak olarak kullanır.

الْكُرْسِيُّ أَثَاتَةٌ لِلْجُلُوسِ عَلَيْهَا
El-kursiyyu esâsetun li'l-culûsi aleyhâ
Sandalye, oturmaya mahsus bir ev eşyasıdır.

الْكُرْسِيُّ أَثَاتَةٌ لِلْجُلُوسِ جَالِسٍ وَاحِدٍ
El-kursiyyu esâsetun li culûsi câlisin vâhidin
Sandalye, bir tek kişinin oturmasına mahsus bir ev eşyasıdır.

الْكُرْسِيُّ أَثَاثَةٌ لِجُلُوسِ شَخْصٍ وَاحِدٍ

El-kursiyyu esâsetun li culûsi şahsin vâhidin

Sandalye, bir tek kişinin oturmasına mahsus bir ev eşyasıdır.

الْأَرِيكَةُ أَثَاثَةٌ لِجُلُوسِ شَخْصَيْنِ أَوْ ثَلَاثَةِ أَشْخَاصٍ

El-erîketu esâsetun li culûsi şahseyini ev selâseti eşhâsin.

Kanepe, 2 yada 3 kişinin oturmasına yarayan bir ev eşyasıdır.

الْحِزَانَةُ أَثَاثَةٌ لِحِفْظِ الثِّيَابِ (الْمَلَابِسِ) أَوْ الْكُتُبِ

El-hizânetu esâsetun li hıfzi's-siyâbi (el-melâbisi) evi'l-kutubi.

Dolap, kitapları veya giysileri korumaya mahsus bir eşyadır.

الْتَّلَاجَةُ جِهَازٌ يُوضَعُ فِي الْمَطْبَخِ لِحِفْظِ الطَّعَامِ مِنَ الْفَسَادِ

Es-sellâcetu cihâzun yûdağu fi'l-matbahi li hıfzi't-taâmi mine'l-fesâdi.

Buzdolabı, yiyecekleri bozulmaktan korumak için mutfığa konulan bir cihazdır.

الْبَابُ خَرَقٌ (فَتْحَةٌ) فِي الْحَائِطِ لِلْخُرُوجِ مِنَ الْبَيْتِ وَ الدُّخُولِ فِيهِ

El-bâbu harkun (fethatun) fi'l-hâiti li'l-hurûci mine'l-beyti ve'd-duhûli fihi.

Kapı, duvarda eve girip çıkılan boşluktur.

مِنَ الْخَشَبِ أَوْ الْمَعْدَنِ

Mine'l-haşebi evi'l-mağdeni

Madenden veya tahtadan (yapılan)

يُجْمَعُ الْكُرْسِيُّ عَلَى (كَرَاسِيٍّ)

Yucmeğu'l-kursiyyu alâ kerâsiyyin

Kursi (Sandalye kelimesi) , kerâsi (sandalyeler) biçiminde çoğul yapılır.

تُجْمَعُ الْأَرِيكَةُ عَلَى أَرَائِكٍ

Tucmeğu'l-erîketu alâ erâik

Erîke (kanepe kelimesi) erâik (kanepeler) biçiminde çoğul yapılır.

يُجْمَعُ الْفِرَاشُ عَلَى فُرُشٍ

Yucmeğu'l-firâşu alâ furuşin

Fıraş (yatak kelimesi) furuş (yataklar) biçiminde çoğul yapılır.

تُجْمَعُ الْخَزَانَةُ عَلَى خَزَائِنٍ

Tucmeğu'l-hizânetu alâ hazâin

Hizâne (dolap kelimesi) hazâin (dolaplar) biçiminde çoğul yapılır.

الْمِفْتَاحُ أَدَاةٌ لِفَتْحِ الْأَبْوَابِ

El-miftâhu edâtun li fethi'l-ebvâbi.

Anahtar, kapıları açmaya mahsus bir alettir.

FİİLLER:

Mastar	Muzari (şimdiki zaman)	Mazi (geçmiş zaman)
حَفِظَ	يَحْفَظُ	حَفِظَ
Hıfz	Yahfazu	Hafıza
Korumak	Koruyor	Korudu

Mastar	Muzari (şimdiki zaman)	Mazi (geçmiş zaman)
وَضَعَ	يَضَعُ	وَضَعَ
Vad	Yadağu	Vadağa
Koymak	Koyuyor	Koydu

Mastar	Muzari (şimdiki zaman)	Mazi (geçmiş zaman)
وُجِدَ	يَجِدُ	وَجَدَ
Vucûd	Yecidu	Vecede
Bulmak	Buluyor	Buldu

Mastar	Muzari (şimdiki zaman)	Mazi (geçmiş zaman)
وُصِّلَ	يَصِلُ	وَصَلَ
Vusûl	Yasilu	Vasale
Ulaşmak	Ulaşıyor	Ulaştı

Mastar	Muzari (şimdiki zaman)	Mazi (geçmiş zaman)
وَرُوْدُ	يَرِدُ	وَرَدَ
Vurûd	Yeridu	Verade
Gelmek	Geliyor	Geldi

Koyuldu (mazi meçhul)	Vudiğa	وُضِعَ
Koyuluyor (muzari meçhul)	Yûdağu	يُوضَعُ

Bulundu (mazi meçhul)	Vucide	وُجِدَ
Bulunuyor (muzari meçhul)	Yûcedu	يُوجَدُ

Boşluk, gedik, delik	Hark	خَرَقُ
----------------------	------	--------

Kural: Arapça’da mastar, hem malum fiilin hem de meçhul fiilin mastarıdır.

حَفِظَ mastarı, hem حَفِظَ hem de حُفِظَ nın mastarıdır.

Korumaya mahsus, korumak için (malum mastar anlamı)	Li hıfzi	لِحِفْظِ
Korunmasına mahsus, korunması için (meçhul mastar anlamı)		

نَنَامُ فِي الْفِرَاشِ

Nenâmu fî'l-firâşi

Yatakta uyuruz.

الْفِرَاشُ شَيْءٌ نَنَامُ فِيهِ

El-firâşu şey'un nenâmu fîhi.

Yatak, içinde uyuduğumuz şeydir.

نَسْكُنُ فِي الْبَيْتِ

Neskunu fî'l-beyti

Evde otururuz.

الْبَيْتُ بِنَاءٌ نَسْكُنُ فِيهِ

El-beytu binâun neskunu fîhi.

Ev, içinde oturduğumuz binadır.

نَخْرُجُ وَ نَدْخُلُ مِنَ الْبَابِ

Nahrucu ve nedhulu mine'l-bâbi.

Kapıdan girer ve çıkarız.

الْبَابُ خَرَقٌ نَدْخُلُ وَ نَخْرُجُ مِنْهُ

El-bâbu harkun nedhulu ve nahrucu minhu.

Kapı, kendisinden girip çıktığımız boşluktur.

غُرْفَةُ الْجُلُوسِ غُرْفَةٌ تَجْلِسُ الْأُسْرَةُ فِيهَا

Gurfetu'l-culûsi gurfetun teclisu'l-usratu fihâ.

Oturma odası, ailenin (birlikte) oturduğu odadır.

تَجْلِسُ الْأُسْرَةُ مَعًا فِي غُرْفَةِ الْجُلُوسِ

Teclisu'l-usratu ma'an fî gurfeti'l-culûsi.

Aile, hep birlikte oturma odasında oturur.

نَفْتَحُ الْأَبْوَابَ بِالْمِفْتَاحِ

Neftahu'l-ebvâbe bi'l-miftâhi.

Kapıları anahtarla açarız.

الْمِفْتَاحُ أَدَاةٌ نَفْتَحُ بِهَا الْأَبْوَابَ

El-miftâhu edâtun neftahu biha'l-ebvâbe.

Anahtar, kapıları açtığımız alettir.

نَسْتَعْمِلُ الْقَلَمَ لِلْكِتَابَةِ عَلَى الْوَرَقِ

Nestağmilu'l-kaleme li'l-kitâbeti ale'l-varaki.

Kalemi, kağıda yazı yazmak için kullanırız.

الْقَلَمُ أَدَاةٌ نَسْتَعْمِلُهَا لِلْكِتَابَةِ عَلَى الْوَرَقِ

El-kalemu edâtun nestağmiluhâ li'l-kitâbeti ale'l-varaki.

Kalem, kağıda yazı yazmak için kullandığımız alettir.

نَسْتَعْمِلُ الطَّبَاشِيرَ لِلْكِتَابَةِ عَلَى السَّبُّورَةِ

Nestağmilu't-tabâşîra li'l-kitâbeti ale's-sebbûrati.

Tebeşiri, tahtaya yazmak için kullanırız.

الطَّبَاشِيرُ مَادَّةٌ نَسْتَعْمِلُهَا لِلْكِتَابَةِ عَلَى السَّبُّورَةِ

Et-tabâşîru mâddetun nestağmiluhâ li'l-kitâbeti ale's-sebbûrati.

Tebeşir, tahtaya yazmak için kullandığımız maddedir.

نَسْتَعْمِلُ السَّكِّينَ لِلْقَطْعِ

Nestağmilu's-sikkîne li'l-kat'i

Bıçağı, kesmek için kullanırız.

Kap	Înâ	إِنَاءٌ
Kaplar	Âniye	أَنْيَاءٌ

نَشْرَبُ الْمَاءَ بِالْكُوبِ

Neşrabu'l-mâe bi'l-kûbi.

Suyu bardakla içeriz.

الْكُوبُ إِنَاءٌ نَشْرَبُ بِهِ الْمَاءَ

El-kûbu inâun neşrabu bihi'l-mâe

Bardak, su içtiğimiz kaptır.

كُلُّ نَوْعٍ مِنَ الْمَشْرُوبَاتِ

Kullu nev'in mine'l-meşrûbâtî

Her türlü meşrubat

نَسْتَعْمِلُ الْكُؤْبَ لِشُرْبِ كُلِّ نَوْعٍ مِنَ الْمَشْرُوبَاتِ

Nestağmilu'l-kûbe li şurbi kulli nev'in mine'l-meşrûbâti

Bardağı, her türlü meşrubatı içmek için kullanırız.

Fincan	Fincân	فِنْجَانٌ
Fincanlar	Fenâcîn	فَنَاجِينُ

نَشْرَبُ الْقَهْوَةَ بِالْفِنْجَانِ

Neşrabu'l-kahvete bi'l-fincâni

Kahveyi fincanla içeriz.

الْفِنْجَانُ إِنَاءٌ صَغِيرٌ نَشْرَبُ بِهِ الْقَهْوَةَ

El-fincânu inâun sagîrun neşrabu bihi'l-kahvete.

Fincan, kahve içtiğimiz küçük bir kaptır.

Meçhul fiil kullanılarak yapılan cümleler:

الْفِرَاشُ شَيْءٌ يُنَامُ فِيهِ
El-fırâşu şey'un yunâmu fîhi.
Yatak, içinde uyunulan bir şeydir.

الْبَابُ خَرَقٌ يُدْخَلُ وَ يُخْرَجُ مِنْهُ
El-bâbu harkun yudhalu ve yuhracu minhu.
Kapı, girilen çıkılan bir boşluktur.

Kaynak:

İstanbul Üniversitesi emekli okutmanı Mustafa Seçkin'in derslerinde tuttuğum notlardan derlemedir. Mustafa Seçkin hakkında bilgi için tıklayınız:

http://www.istanbul.edu.tr/edebiyat/bolum_sayfasi/dogudilleri/emektar_hocalar.htm

<http://www.istanbuldakianadolu.com/istanbul/fethi-gemuhluoglunu-mustafa-seckinle-tanimak/>

Hazırlayan: Enise Sema Gonca

Eylül - 2011

araphocam@yahoo.com

Hazırladığım tüm dosyalara ulaşmak için tıklayın:

<http://www.materyal.org.tr/arapca/dosyalar.php?uk=380000>